

עניני תענית ובין המצרים - שיעור 116

I. י"ז בתמוז Showering or swimming on

(א) עיין בשו"ע (תק"ג - ז) דהשלש תעניות מותרים ברחיצה אבל המשנה ברורה (צ"ק ו) כתב "ובעל נפש צריך להחמיר". אולם כבר כתב הפמ"ג (הוצא נשעה"ל שם חות ט) דהיינו דוקא בחמין אבל לא כן בצונן.

(ב) ועיין בשו"ת באר משה (ג - ט"ז) שכתב דמותר לשוט בנהר בי"ז בתמוז "דבודאי לא הנהיגו לאסור רחיצה בג' צומות רק רחיצה דחמין שהרחיצה בעצמה היא תענוג ולא תענוג שאינו בא מהרחיצה עצמה שבנהר דהרחיצה היא בצונן ורק מתענוג במה שהוא שט שמה בנהר וזה ענין בפני עצמה אבל שמא כדאי בית אלקינו להחמיר" עכ"ל

(ג) ושמעתי מרב ש.ז. ברוין דאסור לשוט בפול בי"ז בתמוז משום איסור תענוג ודומה לרחיצה בחמים דאסור ולא כהבאר משה וגם צריך לומר דאם מנהג המקום שלא לשוט בי"ז בתמוז מנהג המקום תורה. ועיין באג"מ (ח - קס"ח) דבמנהג יש לילך אחר המיקל אבל בדבר המצוי הולכין אחר מנהג המקום ובדבר שאינו מצוי לא שייך מנהג המקום. ולכן לשוט בפול במקום שאין המהג כן ודאי אסור אבל רחיצה בצונן בביתו יש מקום להתיר בי"ז בתמוז

(ד) ועיין בספר שערים מצויינים בהלכה מרב ש.ז. ברוין (קכ"ז - י"ז) דכל מים שהוא פחות מחמימות הרוק זהו בכלל צוננים כמבואר ברמ"א ביו"ד (קפ"ח - ז) ועיין שם בש"ך (ס"ק י"ד) דבכל מקום שהוזכר בש"ס פושרים היינו כחמימות הרוק. ולענין שנוהגים שלא לרחוץ מר"ח אב עד התענית (תקנ"ח - ט"ז) עיין בשערים מצויינים בהלכה (ש"ס) דהיינו לילך לנהרות להקר לשם תענוג אבל הבאים ממלאכתם בימי השרב וגופם מלא זיעה כמו שכתוב ביו"ד (ש"פ"ח) דאבל מותר לרחוץ הלכלוך וא"כ כל שכן דמותר הכא בתשעה ימים דהוא רק מנהג בעלמא אלא שצריך ליזהר שלא יהיו המים חמים וכל מים שהוא פחות מחמימות הרוק זה בכלל צוננים (יו"ד קפ"ח - ז דרמ"ח וש"ך)

(ה) ועיין בשו"ת יחווה דעת (ב - ל"ח דף ק"י) שכתב וז"ל מכל מקום נראה שלאחינו האשכנזים היוצאים ביד רמ"א יש להחמיר אף בצונן ורק לפועלים השבים ממלאכתם שטופי זיעה ובלא מקלחת בצונן יש להם צער רב יש להקל להם להתקלח בצונן

II. Children fasting Children fasting

(א) עיין במשנה ברורה (תק"ג - ה) וכן הקטנים שיש להם דעת להתאבל אע"ג שאין מחוייבין לחנכם אפילו בן י"ב שנה ואפילו בתענית שעות מ"מ ראוי לחנכם שלא יאכלו רק כדי קיום הגוף לחם ומים. ועיין בערוך השלחן (תקנ"ז - ז) דקטנים אינם מתענים כלל בת"כ אפילו תענית שעות

(ב) ועיין עוד בכף החיים (תקנ"ז - כ"ג) דיש לחנכם להתענות תענית שעות לפני שנה או שנתיים כמו ביה"כ. ועיין בשו"ע (תרט"ז - ז) דקטן הבריא בן ט' שלימות מחנכין אותו לשעות. ועיין במ"ב (תרט"ז - ס"ק ט) דבזמן הזה ירדה חולשה לעולם ומן הסתם כל קטן אינו נחשב כבריא לזה ולכן אפילו בן י"ב שנים אין משלימין ביום הכפור

III. פסקי הגר"מ פיינשטיין על בין המצרים וט' באב המובא בספר מועדי ישרון
מרב אהרן פעלדער

1. Children under six can eat meat during 9 days.

אג"מ (יו"ד ט - רכ"ד) וזה כמג"א (תקנ"א - ס"ק ל"ח) אבל בדגול מרבבה אוסר אפילו לא הגיע לחינוך
וכן פסק המ"ב (תקנ"א - ס"ק ע)

2. Children eating early ערב שבת can eat meat.

עיין בכף החיים (תקנ"א - קנ"ה) דבע"ש אחר חצות מותר לתת לקטנים בשר דיש קצת קדושת שבת
אחר חצות

3. Today one can drink wine הבדלה מוצאי שבת.

היום נוהגים דהמברך שותה היין אף כשיש תינוק שם ומה שמובא ברמ"א (תקנ"א - סעיף י) דנותן
לתינוק משום דבזמנו נהגו להבדיל על שכר אבל היום נוהגים דוקא על יין ולכן מותר (מצעל אג"מ)

4. One may eat meat at a סיום although he didn't attend.

5. Unstarched shirts, socks, and underwear may be worn for the first time
during the nine days. בגדי זיעה מותר

6. Painting and wallpapering, if started before the nine days can be continued
until שבת חזון.

7. Grass should not be cut or mowed during the nine days. זה בגדר יפוי הבית

8. Elective surgery should not be performed.

9. Boating is permissible but canoeing should be avoided. Pleasure trips
should also be avoided.

10. Aerobic exercise music is forbidden after ראש החודש.

11. No musical instruments should be played at שבע ברכות but dancing and
singing is permissible.

12. שהחינו is permissible only on שבת. כמ"ב (תקנ"א - ז"ח)

13. Sneakers with decorative leather strips can be worn on תשעה באב.

14. Dishwashing is not permitted the whole day תשעה באב.

וראייתו (תקנ"ד - י"ג) דההולך לשמור פירותיו עובר במים אבל בחזרה אסור

15. One who perspires heavily can use a deodorant. כמו סיכה לרפואה

נדפס לעילי נשמות אבי אורי ר' אליעזר ליפא ב"ר יעקב ארזבי ע"ה אלמי אורח האשה רחל ב"ר גרשון חנוך העניק הכהן ע"ה